

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et Principis Monasteriensis Decas

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

34. Civitas tormentis infestatur. Nova Principis postulata. Obsessi firmant se magis. Erumpunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68495)

1657.

*Monasterien-
sium re-
sponsio.**Eruptio
prima.**Monasterien-
ses no-
vos ablegat
in Hollan-
diam.**34.
Civitas
machini-
nis infe-
statur.*

sidio statim recipere. At prompti respon-
dent neminem antè dimissum iri, quam
Drachterus Urbis Syndicus restitutus sit
pristinæ libertati; super jure præsidij litem
in supremo Imperij Dicalterio indecisam
pendere, eius terminationem utrique parti
patienter expectandam esse. Egressi postridiè
è porta Beatae Virginis & vicinâ (à Villa
Judæorum nuncupata) Civium, adoles-
centum & militum nonnulli ab Equitatu
isthic excubante mox cinguntur, nec tam-
etsi strenuè se defendebant Urbani, à peri-
culo aberant, donec *Wutenbergio* expe-
dita cum manu accurrente, aliique super
alios in subsidium utrinque venientibus
post acre certamen, sub præsidio tormen-
torum feliciùs in Urbem reducuntur. Dum
fodiendis ad Urbem accessibus & erigendis
machinarum suggestibus obsidentes biduum
occupantur, Urbs *Nienhusium* & *Kanne-
gieterum* Senatores in Hollandiam ablegat,
à Batavorum Rep. ceu Hanseaticarum pro-
tectrice, suppetias exoratum.

Sextus & vigesimus Augusti dies
erat, quo sub auroram ingens ad eò è
machinis globorum ac pyrobolorum ob-
fessis incubuit tempestas, ut quatesacta tam
horribili fragore Civitas, brevissimo tem-
pore portam Beatae Virginis, ac confines
illi sacras, profanasque ædes attonita spe-
ctarit miserabili strage devastatas. Dumq;
laxatis

laxatis continuè tormentis frangere suggestus obsessi contra nituntur, reboantium tot machinarum stridor, quaquaversum cælum, terramque implebat. Die proxima & deinceps pyroboli successerunt, qui quocumq; missi, in templorum, domuum, horreorum ruinas, ignes, flammæ & incendia crepuère. Hanc inter primos calamitatem senserunt *Ædes Equitum S. Georgii Teutonicorum*; & *Vestales Ægidiana*, quas pilarum sævitia tecta, murisque *Cænobij* continuè terebrantium, statim mutare sedem & in adversâ Civitatis parte apud *Nyssingianas* tantisper eligere tutiorem coegit.

Civitate militari isthoc fervore triduo *Nova* jam incessanter agitâ, insueto Princeps *Principis* tonitruum istorum fragore territos Cives, *pis potulata.* motosque præsentem hominum, ædium ac templorum miserabili ruinâ, existimans animos posuisse, *Tubicinam* mittit, ac litteras, quibus ad maturam Cives deditiorem hortatur, ni pati velint diriora; molestias enim hæctenus visas paternæ tantum commonitionis indicia fuisse. Verum *Monasterien-* *sterien-* *sium re-* *sponsio.* *Monasterientes* sui tenaces propositi, confisos se respondent, si porro impetantur, tam justæ defensionis nequaquam defore, ipso hucusq; experimento propitium Numen. Ne verò Princeps parvi æstimet illatum hæctenus Civitati damnum, adjungunt

1657.

*Conti-
nuant
infesta-
tionem
obsiden-
tes.*

*Obsessi
firmant
se ma-
gis.*

gunt quorundam Ecclesiasticorum, & ipsius
S. *Agidij* Antistitæ lamenta, sortem suam
adeò miseram deploratum. Dimisso sic
Tubicine, vixque ad castra digressio, hor-
rendum mox è tribus suggestibus iterum
tormenta mugiant non modicâ multorum
clade. Id dum continuatur diebus post
secutis, Monasterienses haud minùs ferian-
tur. Ingens vis pyrii pulveris inter SS. *Agi-
dij* & *Ludgeri* portas aservabatur, loco vir-
satis tuto. Ithuc pyrobolis collimare ob-
sidentes dum vident, ope Religiosorum ad
ædem summam transferunt, inque cellâ
sub alterâ turrium fornicatâ tutius ponunt.
Sub hæc foris plures eriguntur suggestas,
è quibus propugnaculum ad portam Beate
Virginis & alterum à *novo opere* nuncu-
patum opportunè deijci posset, atque ita
via Iterni fortalitio S. Joannis invadendo.
Id intra hæc propugnacula extra vallum &
fossas ita situm erat, ut utrumque latera
ejus tegerent, & minorum etiam scloporum
beneficio facillè propulsarent hostilem
quemcûmq; incursum. Huc derivari mi-
litum accellius notant; ut nudato utriusque
propugnaculi vallo irruptio facilior ador-
netur. Occupato namque hoc fortalitio,
tormentisque infesso, difficile videbatur
& stationem in vallis continuare, & fossa-
rum impletionem impedire. Quare noctes
illi ac dies aliquot insumpsere muniendo.

Dilina-

Distinctis tribus foveis ac vallis sectum,
 palisque, sudibusque obfirmant, ut visum
 jam ex uno triplex munimentum, non
 nisi per partes invadi posse & occupari
 Jactis dein cuniculis effodiunt eam lateris
 partem, in quam prima hostis incurtio
 timebatur. Denique promptissimos mi-
 litum imponunt, utque volentiores essent
 ac validiores, non largiore tantum sti-
 pendio, sed & cibo, potuque animant,
 e cellis Ecclesiasticorum ac Religiosorum
 ubertim asportato. Atque illud est for-
 talitium, quod omnem demum impetun-
 stitit, & in quo velut Martis schola, pro
 palmâ terræ, ad ultimum usque obsi-
 dionis diem, adeo cruentè disputatum
 fuit, ut *asperum* postea *collem* vocitarent.
 Quò certius autem operas, accessusque
 obsidentium inturbarent, quod tor-
 mentorum parcimoniâ majorem fodiendi
 securitatem viderentur hactenùs indulgisse;
 certi nunc pulveris copiam in longum
 tempus saccetoram, ex variis propugna-
 culis, turribus, suggestibus in obsessores
 multo quam antè vehementius detonuê-
 re, ejectusque e duobus mortariis in fo-
 veas ingens lapidum imber non exiguo
 fossoribus damno fuit. Pridiè Kalenda-
 rum Septembris e stipendiariis, Civibus, *Denno*
 juventute, volo e centum quinquaginta *erum-*
 ad portam *Judefeldianam*, quo loco *punt.*

1657.

aqua minus alta erat, fossam transgressi, sabterque ripa crepidinem verius portam Beatæ Virginis tecti procedunt, inq; foveam, quæ ab aheno nomen traxerat, impetu factò, insidentes adoriuntur; erant ferè quinquaginta, plerisque trucidatis, paucis fugâ dilapsis, dum eques vicinus excubitor conglobari visus intercludere reditum parat, ligno receptui è vallis dato exiguâ suorum clade, in Urbem se receperunt. Eâ felicitate stimulati majore apparatu ac numero novam postridiè eruptionem meditantur, sed quod intentiore foris curâ rem geri notarent, consultius intermissa fuit. Cladem verò pridianam multâ pyrobolorum injectione ulti sunt obfiores, quorum sævitiâ Urbs postridiè horrendum intestabatur.

35. Emanârunt interim à *Bavaro & Saxone* Electoribus ceu Imperij Vicariis ad *Littera* Præsilem litteræ hujus argumenti. *Vicario-* Præsilem litteræ hujus argumenti. *rum Im-* Præsilem litteræ hujus argumenti. *perij ad* Præsilem litteræ hujus argumenti. *Princi-* Præsilem litteræ hujus argumenti. *pem.* Præsilem litteræ hujus argumenti. *iam ipsum Monasterium, quam Lube-* Præsilem litteræ hujus argumenti. *cam, Hamburgum, Bremam Civitates* Præsilem litteræ hujus argumenti. *pronover dehortati sint. Nunc verò* Præsilem litteræ hujus argumenti. *eam Monasterienses docuerint, Wili-* Præsilem litteræ hujus argumenti. *chium Tribunalum jam ante ab ipso Prin-* Præsilem litteræ hujus argumenti. *cipe ad Batavos ablegatum fuisse, pari* Præsilem litteræ hujus argumenti. *sollicitudine inductos se quosdam e suis* Præsilem litteræ hujus argumenti. *Hagam*